

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina
Zborovská 3, 586 01 Jihlava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIJ-362/24-J
Sp. zn. ČŠIJ-S-68/24 J

Název	Základní škola a mateřská škola Jihlava, Nad Plovárnou 5, příspěvková organizace
Sídlo	Nad Plovárnou 4494/5, 586 01 Jihlava
E-mail	skola@zsplovarna.ji.cz
IČO	47 366 354
Identifikátor	600 117 316
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jiří Šaufl
Zřizovatel	Statutární město Jihlava
Místo inspekční činnosti	Nad Plovárnou 5, Jihlava
Inspekční činnost na místě	4.–7. 3. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů, zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. a), b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a mateřská škola Jihlava, Nad Plovárnou 5, příspěvková organizace (dále škola) vykonává činnost mateřské školy, základní školy, školní družiny, školního klubu, školní jídelny a školní knihovny. V aktuálním školním roce je v šesti třídách mateřské

školy evidováno 133 dětí, z nichž 41 plnilo povinné předškolní vzdělávání. Základní škola vykazuje 449 žáků a 27 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V šesti odděleních školní družiny je zapsáno 180 účastníků a ve školním klubu 113 účastníků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále ředitel) při řízení školy vychází z koncepce rozvoje a řízení školy, která se věnuje všem stěžejním oblastem bezprostředně ovlivňujících kvalitu vzdělávání a poskytovaných služeb. Podrobněji jsou dílčí cíle rozvoje rozvedeny v plánu práce na aktuální školní rok, který vychází z analýzy současného stavu. Dále ředitel využívá dobré orientace v místních podmínkách, což mu napomáhá stanovit si reálné cíle (např. oblast materiálních podmínek, oblast spolupráce mateřské a základní školy).

Ředitel nastavil pravidla fungování činnosti školy (zejména v oblastech vedení a organizaci provozu, kontrolní a hospitační činnosti) s delegováním výkonných kompetencí včetně mateřské školy, což se projevilo jako funkční. Systematicky probíhá hospitační a kontrolní činnost vedení školy s cílem pozitivně ovlivňovat průběh vzdělávání a celkovou činnost organizace. Zpětná vazba pedagogům školy obsahuje konkrétní doporučení a opatření ke zlepšení kvality vzdělávacího procesu.

Ve škole pravidelně probíhají porady vedení, s aktuálními záležitostmi a plánem práce jsou učitelé seznamováni ve sdíleném prostředí průběžně. Další vzdělávání pedagogických pracovníků základní školy je plánováno především s ohledem na potřeby školy (např. školení první pomoci pro celou školu) i s přihlédnutím k preferencím pedagogů. Podpora rozvoje pedagogických schopností začínajících učitelů je vedením školy nastavena. Učitelky mateřské školy se intenzivně vzdělávají v oblasti nových prostředků, metod a forem vzdělávání, které ve své praxi často využívají s pozitivním dopadem na zpestřování výuky a velmi dobrou motivovanost dětí.

V základní škole pracují metodické orgány, které spolupracují nejen v oblasti metodiky a didaktiky vyučování a koordinují své působení v pedagogické a výchovné oblasti, ale také si vyměňují zkušenosti.

Prostředí pro vzdělávání bylo ve sledovaných vyučovacích hodinách v základní škole i v průběhu sledovaných režimových jednotek v mateřské škole příznivé a motivující. Informační a komunikační technologie, kterými jsou vybaveny učebny základní školy, byly v hospitovaných hodinách účelně využívány. Rozvoji materiálních podmínek mateřské školy je věnována také výrazná pozornost. Podařilo se vybudovat funkční a esteticky podnětné prostředí pro předškolní vzdělávání.

Škola efektivně využívá spolupráci s řadou externích organizací (např. městská knihovna a městské muzeum, Městská policie Jihlava, Bílý kruh bezpečí) k doplnění vzdělávání žáků prostřednictvím tematických projektů a akcí. Velmi dobrá je podpora a kooperace zřizovatele, který se významně podílí na zkvalitňování podmínek pro výchovu a vzdělávání žáků. S cílem dále zkvalitňovat jejich vzdělávání se vedení školy zapojuje do projektů zaměřených na inspiraci vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků (např. projekt Erasmus). K efektivitě vzdělávání výrazně přispívá otevřená komunikace a vstřícná spolupráce se zákonnými zástupci dětí a žáků. Organizování společných akcí pro děti, žáky a zákonné zástupce přispívá k prohlubování pocitů sounáležitosti se školou.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Sledovaná dětská hra v mateřské škole byla tvořivá, rozvíjela především fantazii a manipulační dovednosti. Zahrnovala pozorování, jednoduché úkony s předměty a pomůckami, konstruktivní, grafomotorické a výtvarné činnosti, jejichž prostřednictvím směřovala k naplňování stanovených cílů (preferenčně znalostních a dovednostních). Podporována byla soudržnost skupin, rozvíjena dětská přátelství, upevňován pocit jistoty a bezpečí. Formou tělovýchovných chvil nebo řízeného motivovaného cvičení se zdravotním účinkem byly děti vedeny ke správnému držení těla a rozvoji tělesné zdatnosti. Organizační zvládnutí režimu však nebylo vždy optimální, v některých třídách docházelo ke zkracování venkovního pobytu dětí. Učitelky většinou vhodně podporovaly a rozvíjely mluvní projev dětí, vedly je k naslouchání a porozumění. Dětem se dostávalo zpravidla jasných a srozumitelných pokynů, popřípadě trpělivého opětovného vysvětlení či upřesnění, které vedlo k jejich respektování a aktivitě.

Děti byly vedeny ke správným způsobům užití hraček, pomůcek a vybavení. Rovněž byly vedeny k dodržování správných hygienických a společenských návyků. Velmi dobře se jevila aktivita hra na flétnu dětí od čtyř let až po předškoláky, rovněž probíhalo hravou formou seznamování se s anglickým jazykem. V průběhu celého vzdělávání se dětem dostávalo srozumitelné zpětné vazby, projevy i výkony byly oceňovány vzhledem k jejich možnostem. Příležitosti pro práci s chybou či řešení problémů většinou však nebyly využívány, což cíleně neposilovalo schopnost sebekontroly dětí, vlastní odpovědnost a samostatnost v rozhodování. Průběžné zhodnocení přínosu jednotlivých činností bylo v některých případech opomíjeno, méně byly využívány vhodné příležitosti pro rozvoj schopnosti provádět sebehodnocení a vzájemné hodnocení dětí. Při výuce dětí s odlišným mateřským jazykem dbaly učitelky na jejich socializaci a komunikaci. Vhodně bylo posilováno multikulturní povědomí a motivace dětí k aktivitě a dalšímu učení.

Společným znakem výuky na obou stupních školy byla příjemná edukační atmosféra a klidné pracovní klima. Zřejmé byly vztahy důvěry mezi žáky a pedagogy a dodržování nastavených pravidel chování. Žáci byli aktivní, neobávali se sdělovat své názory či dotazovat v případě potřeby. Ve většině hodin bylo sdělení cíle spíše formální a týkalo se pouze obsahu výuky nebo předpokládaného průběhu. Převažujícím nedostatkem byla absence využití závěru hodin ke shrnutí probíraného učiva. Ve většině hodin chyběl diferencovaný přístup, žáci řešili stejné úkoly a společně pod vedením vyučujících také zdlouhavě kontrolovali dosažené výsledky. Vzájemné hodnocení, které by poskytlo žákům zpětnou vazbu, ve většině hospitovaných hodin chybělo. Hodnocení pedagogů v závěru vyučovací hodiny bylo spíše formálního charakteru bez ověření splnění vzdělávacího cíle, většinou se jednalo o pochvalu několika žáků, někdy i celé třídy, postrádalo však formativní funkci.

Sledované vyučovací hodiny na prvním stupni odpovídaly charakteru probíraného učiva a věku žáků, výuka však měla rozdílnou úroveň. Efektivita vzdělávacího procesu byla účinnější, pokud vyučující zařadili metody činnostního učení a nabízeli aktivity podporující tvořivost a iniciativu. Ke splnění stanovených vzdělávacích cílů využívali učitelé frontální výuku kombinovanou s řízeným rozhovorem, samostatnou prací a prací ve dvojicích. Až na výjimky nebyla zařazena skupinová práce. Nebyly tak účelně využity možnosti pro rozvoj interpersonálních a týmových kompetencí. Aktivizační metody se objevovaly v nižší míře. Vyučující efektivně využívali názorné učební pomůcky, méně účelně již interaktivní techniku. Většinou sloužila k promítání obrázků bez návazného využití a žáci měli možnost ji využít sporadicky. Na základě ověření dosažených znalostí a dovedností pedagogové žáky pozitivně motivovali a hodnotili, případně učivo vhodně doplňovali.

V jednotlivých předmětech byla zaznamenána podpora čtenářské gramotnosti. Byly využívány pracovní listy, žáci byli vedeni k funkční práci s textem. V nižších ročnících se vyučujícím dobře dařilo předcházet únavě žáků zařazováním relaxačních aktivit. Prezentované učivo bylo účelně propojováno s příklady z běžného života a s využitím mezipředmětových vazeb. Tím, že vyučující většinou předkládali hotová fakta, nebyl dostatečně podporován rozvoj kompetencí k řešení problémů.

Ve většině hospitovaných hodin druhého stupně se střídala frontální výuka se samostatnou prací, vedení žáků k jejich vzájemné kooperaci bylo opomíjeno. V části z hospitovaných hodin byla patrná snaha vyučujících předat žákům maximum informací, což se negativně projevilo v menším prostoru pro vlastní aktivity žáků. Při zadávání samostatných prací se vyučující vždy důsledně ubezpečili o jejich pochopení. Žáci se nemuseli dožadovat dodatečného upřesňování. V průběhu řešení se však občas vyučující nevyvarovali komentářů, čímž koncentraci žáků rušili. Ve všech hodinách prokazovali žáci dobré pracovní návyky a všichni se aktivně zapojovali do jednotlivých činností. Přispívala k tomu i úspěšně užívaná průběžná motivace a časté povzbuzování a pochvaly. I při činnostech náročnějších na organizaci práce, jako byly žákovské pokusy, přítomní vždy respektovali pokyny vyučujících a výsledky práce dokázali pod jejich vedením správně interpretovat. Při výkladu nové látky postupovali všichni vyučující s úspěšnou snahou o logickou návaznost. Dokázali na žáky přenést své zaujetí pro předmět. Se znalostí třídních kolektivů i jednotlivců volili takové metodické postupy, které žákům usnadnili osvojení nových znalostí.

Ve školní družině byly vhodně zařazovány aktivity podporující rozvoj čtenářské gramotnosti a spolupráci účastníků. Organizace pravidelné zájmové činnosti byla sestavena s ohledem na potřeby jednotlivců, nechyběly v ní prvky relaxace, řízené i spontánní činnosti a pravidelný pobyt ve venkovním prostředí. Nabídka činností ve školním klubu byla pestrá a vhodně navazovala na základní vzdělávání. Účastníci si účelně prohlubovali a získávali potřebné sportovní a sociální kompetence. Nenásilnou formou byla účinně uplatněna i environmentální výchova.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Děti přiměřeně ke svému věku a individuálním možnostem zvládaly vztahové, společenské, pracovní a hygienické návyky. Chovaly se otevřeně a tolerantně. V případě nejmladších dětí byla patrná úspěšná adaptační fáze. Starší děti komunikovaly na úrovni dané jejich věkem, disponovaly přiměřenou slovní zásobou a zapojovaly se do nabízených činností. Úroveň dosahovaných výsledků předškolního vzdělávání odpovídala školním očekávaným výstupům. Dětem byla poskytována velmi dobrá a úspěšná logopedická péče v rámci působení kmenového školního logopeda. Předcházení školní neúspěšnosti dětí při přesunu do vyššího stupně vzdělávání je v rámci povinné předškolní docházky školou věnována výrazná pozornost. Systém vlastních podpůrných aktivit směrem k dětem s odkladem povinné školní docházky a dětem s odlišným mateřským jazykem je úspěšně nastaven.

Úroveň vědomostí a znalostí žáků je ověřována obvyklými interními nástroji, např. ústní a písemné zkoušení. Individuální i celkové výsledky vzdělávání jsou sledovány vyučujícími a vedením školy, projednávány v metodických orgánech a na jednáních pedagogické rady. Škola zavedla vlastní systém srovnávacího testování v hlavních předmětech, který pomáhá identifikovat kritická místa v předmětech u jednotlivých vyučujících a umožňuje s nimi dále pracovat. Škola se ve sledovaném období nezapojovala z vlastní iniciativy do externích forem ověřování a srovnávání vzdělávacích výsledků žáků, proto celkové výsledky mohla hodnotit pouze ve vztahu k dosahování cílů stanovených ve školním vzdělávacím programu.

Se všemi získanými daty škola dále prokazatelně pracuje a provádí potřebnou analýzu výsledků vzdělávání žáků. Dílčí informace přinášejí škole kontakty s absolventy a výsledky soutěží. Výsledky vzdělávání jsou pravidelně publikovány ve výročních zprávách a vycházejí z vlastního hodnocení jednotlivých součástí školy. O výsledcích vzdělávání jsou zákonní zástupci žáků informováni na pravidelných konzultacích, prostředky informačních technologií, telefonicky a při jejich osobní návštěvě.

Školní poradenské pracoviště i v průběhu roku aktivně reaguje na vhodnost nastavení doporučení poradenských zařízení vzhledem ke konkrétním žákům. Učitelé mají o žácích dostatečné informace, stejně tak o doporučených formách jejich zohledňování. Ve škole působí školní logopedka, která poskytuje logopedickou péči potřebným dětem i žákům školy. Kariérové poradenství se prolíná výukou, dalšími aktivitami (besedy na úřadu práce, přehlídky středních škol) a individuálními konzultacemi se zákonnými zástupci. Strategie v oblasti prevence rizikových jevů je naplňována zejména prostřednictvím programu prevence sociálně patologických jevů. Zahrnuje řadu jednorázových i pravidelných aktivit, jejichž účinnost je vyhodnocována. Škola účelně ovlivňuje chování žáků pochvalami i kázeňskými opatřeními, pochvaly převládají. Široká nabídka zájmových útvarů významně přispívá k prevenci nežádoucího chování a umožňuje žákům rozvíjet záliby. V průběhu školního roku se žáci zúčastňují sportovních, vědomostních, výtvarných, dramatických a pěveckých soutěží a olympiád.

Závěry

Vývoj školy

- Cílené dlouhodobé zlepšování materiálních podmínek s kladným dopadem na výchovně vzdělávací proces.

Silné stránky

- Provázanost spolupráce mateřské a základní školy v rámci adaptace na školní prostředí (1. 5).
- Úspěšné působení kmenového kvalifikovaného školního logopeda v práci s dětmi a žáky (6. 1).
- Nabídka zájmových útvarů jako účelný prostředek rozvoje osobnosti žáků a předcházení rizikovému chování (6. 1).
- Důsledné vyžadování plnění povinností u žáků základní školy spojené s empatickým a partnerským přístupem pedagogů (3. 2).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Nedostatečná je diferenciací učiva s ohledem na individuální vzdělávací potřeby žáků základní školy (4. 3).
- Nedostatečná je diferenciací učiva s ohledem na individuální vzdělávací potřeby dětí mateřské školy (4. 3).
- Neefektivní organizace závěrů hodin ze strany pedagogů, kteří neposkytují kvalitní zpětnou vazbu žákům (4. 1).

- Absence zapojení dětí v mateřské škole do sebehodnocení a vzájemného hodnocení (4. 3).

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Individualizovat výuku a diferencovat učivo s ohledem na individuální vzdělávací potřeby dětí a žáků.
- Využívat sebehodnocení a vzájemné hodnocení dětí k potřebnému zvýšení efektivity vzdělávacího procesu.
- V závěru vyučovacích hodin provádět závěrečné shrnutí učiva, vyhodnocovat splnění vzdělávacího cíle a do závěrečného hodnocení vyučovacích hodin zapojovat také žáky.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zápisy z jednání pedagogických rad, školní rok 2023/2024
2. Zápisy z jednání provozních porad, školní rok 2023/2024
3. Výroční zpráva, školní rok 2022/2023
4. Školní vzdělávací program pro základní školu Na Slunci, platnost od 1. 9. 2022
5. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání, které se naplňuje ve školní družině, platnost od 1. 9. 2016
6. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání, které se naplňuje ve školním klubu, platnost od 1. 9. 2016
7. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, platnost od 1. 9. 2021
8. Třídní knihy v elektronické podobě
9. Rozvrhy hodin, školní rok 2023/2024
10. Koncepce rozvoje školy, 2016–2022 a 2022–2028
11. Koncepce a rámec školy, nová informatika od 1. 9. 2022
12. Plán činnosti na rok 2024
13. Rámcový plán DVPP na období 2016–2026 včetně přílohy
14. Plán DVPP, školní rok 2023/2024
15. Preventivní program, ze dne 19. 9. 2023
16. Preventivní program mateřské školy, ze dne 31. 8. 2023
17. Plán práce mateřské školy, školní rok 2023/2024

18. Strategické úkoly v práci školy, ze dne 31. 8. 2023
19. Plán práce školy, školní rok 2023/2024
20. Plán práce školní družiny, školní rok 2023/2024, ze dne 31. 8. 2023
21. Plán práce školního klubu, školní rok 2023/2024, ze dne 31. 8. 2023
22. Časový rozvrh kontrolní činnosti, školní rok 2023/2024, ze dne 31. 8. 2023
23. Plán environmentálních aktivit, školní rok 2023/2024, ze dne 7. 9. 2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Kateřina Hlaváčková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Pavel Hudeček, školní inspektor

Bc. Dana Kuličková, kontrolní pracovnice

PhDr. Mgr. Milan Matějů, školní inspektor

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor

25. 3. 2024